

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Г. О. Бірта
(підпис)

Г. О. Бірта
(ініціали, прізвище)

«24» 11 _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Митна політика»

освітня програма «Митна справа в міжнародній торгівлі»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

галузь знань 07 Управління та адміністрування

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Митна політика» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

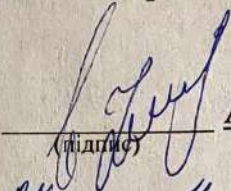
Протокол від «24» 11 _____ 2020 року № 4

Полтава 2020

Укладач: Кириченко О. В., доцент кафедри ТБЕМС, к.т.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Митна справа в міжнародній торгівлі» спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ступеня бакалавр

_____
(підпис) А. С. Ткаченко
(ініціали, прізвище)

« 24 » 11 2020 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання.....	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	10
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	10
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	11

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Митна політика»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Технічне регулювання», «Технології зберігання товарів» <i>Постреквізити:</i> «Експертиза нехарчової продукції», «Експертиза харчових продуктів», «Основи експертної оцінки»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни – вибіркова		
Курс/семестр вивчення	2 курс / 4 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 кредитів / 1 модуль	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр -, 2 семестр 150.		
- лекції: 20		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40		
- самостійна робота: 90		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Митна політика» – формування у студентів та фахівців у сфері управління митною справою уявлення про правила та принципи реалізації митної політики в економічно розвинутих країнах та країнах, що розвиваються.

Завдання:

- опанувати основні принципи ведення митної політики;
- набути навичок формування уявлення про сучасні умови реалізації митної політики;
- ознайомитися з досвідом Європейського Союзу щодо розробки єдиної митної політики;
- навчити досліджувати законодавчі основи митної політики, основні напрямки її реалізації та засади організації митної справи в зарубіжних країнах;
- сформувати знання про перспективи адаптації митної системи України до вимог ЄС та СОТ.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні, спеціальні)	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК б); • здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (СК 4); • вміння здійснювати розробку та презентацію проектів у митній сфері (СК 16). 	<ul style="list-style-type: none"> • знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави (ПР9)

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики країни.

Митна політика: проблеми визначення та законодавчого закріплення. Суть та призначення митної політики. інструменти та форми митної політики. Державна політика у сфері державної митної справи. Поняття «митна політика».

Тема 2. Класифікація основних заходів митної політики.

Економічний зміст тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Етапи реалізації митно-тарифної політики в процесі вступу України до Світової організації торгівлі. Динаміка митних надходжень до Державного бюджету України. Особливості пільг сплати державного мита і доцільність їх оптимізації в Україні.

Тема 3. Моделювання митної політики країни залежно від стану економіки.

Фритредерство та протекціонізм. Адаптація зарубіжного досвіду у застосуванні електронно-інформаційних систем у митній справі. Методика запровадження системи «Електронна митниця» у контексті інтеграційних трансформацій. Напрями удосконалення технологій митного контролю.

Тема 4. Митна політика країни в контексті економічної інтеграції.

Удосконалювання ролі митних відносин в умовах ринкових інтернаціональних та глобалізаційних процесів. Створення тренінгових систем для підготовки працівників митних служб різного рівня. Розробка сучасних підходів до управління персоналом у митних організаціях. Об'єднання зусиль у питаннях боротьби з контрабандою. Удосконалювання планування і використання усіх видів ресурсів у митних органах. Оцінка ефективності діяльності митних служб різних країн.

Тема 5. Вплив міжнародних організацій на митну політику країни.

Всесвітня митна організація. Асоціація Міжнародних Автомобільних перевізників України. Організація чорноморського економічного співробітництва. Світова організація торгівлі. Міжнародна торговельна організація. Місія Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону. ГУАМ з економічних та правоохоронних питань.

Тема 6. Митна політика Європейського Союзу.

Історія створення Європейського Союзу та країни, що його утворюють. Фінансово-управлінські органи в ЄС. Еволюція митних відносин в Європейському Союзі. Митні процедури при переміщенні товарів між країнами-членами. Митні правила ЄС для третіх країн. Формування галузі митного регулювання в Європейському Союзі. Загальна характеристика джерел митного регулювання ЄС. Митне декларування і митний контроль. Митний кодекс ЄС: характеристика основних постулатів. Гармонізація законодавства ЄС та України у сфері митного регулювання. Ретроспектива митних відносин у країнах Європи. Протидія міжнародним шахрайствам: митний аспект.

Тема 7. Митна політика окремих країн європейського континенту.

Охарактеризуйте ґрунтовні бази митного регулювання у Польщі. Структура та функції митних органів у Польщі. Інституційне забезпечення митного регулювання у Білорусі. Правила проходження митного контролю Білорусі. Специфіка законодавчого забезпечення митного адміністрування у Грузії. Митні правила і реформи Грузії. Організаційно-правове регулювання митної справи у Болгарії. Функціональна компонента діяльності митних установ Болгарії. Загальна характеристика Митного союзу пострадянських країн. Сучасні особливості співпраці України та Польщі: митні аспекти. Протидія контрабандним і корупційним явищам у фіскальній практиці Білорусі. Болгарія та Румунія: спільні й відмінні риси в митному оподаткуванні. Удосконалення митної політики України: досвід Грузії.

Тема 8. Митна політика США та Канади

Імплементация досвіду управління митною справою у США в українську фіскальну практику. Особливості митно-тарифних відносин між США і Мексикою. Митні й податкові платежі у структурі бюджетних доходів Канади. Фіскальні наслідки імплементації Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою (CUFTA).

Тема 9. Митна політика країн Азії

Діяльність митної служби Китаю. Організаційна структура митної системи Китаю. Основні функції й завдання митної системи Китаю. Митні податки Китаю. Митна система Японії та її характеристика. Організаційна структура митно-тарифного бюро Японії. Державна митна служба Японії.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4 – Тематичний план навчальної дисципліни «Митна політика» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Тема 1. Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики країни. 1. Поняття «митна політика». 2. Принципи митної політики. 3. Функції митної політики.	2	Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики країни. 1. Ознайомлення із основними нормативно-правовими актами, які містять основні положення про державу митну політику. 2. Ознайомлення із інформаційними технологіями та інформаційними ресурсами щодо митної політики.	4	Підготувати доповіді на тему «Визначення митної політики у митних кодексах країн світу».	10
Тема 2. Класифікація основних заходів митної політики. 1. Стратегія економічного протекціонізму. 2. Головні інструменти протекціонізму. 3. Політика вільної торгівлі.	2	Класифікація основних заходів митної політики. 1. Ознайомлення із основними характеристиками політики протекціонізму. 2. Ознайомлення із основними характеристиками політики вільної торгівлі.	4	Проаналізувати сучасні вимоги до інструментів митної політики.	10
Тема 3. Моделювання митної політики країни залежно від стану економіки. 1. Складові митної політики. 2. Формами митної політики 3. Заходи нетарифного регулювання.	2	Моделювання митної політики країни залежно від стану економіки. 1. Ознайомлення із процесами конвергенції в митній сфері. 2. Митні адміністрації формують та здійснюють митну політику. 3. Заходи, що вживаються митними адміністраціями.	4	Підготувати доповідь на тему «Форми митної політики».	10
Тема 4. Митна політика країни в контексті економічної інтеграції. 1. Економіко-правові	2	Митна політика країни в контексті економічної інтеграції. 1. Митна конвенція про міжнародне перевезення	4	Підготувати доповідь на тему «Політика вільної торгівлі: переваги і недоліки».	10

<p>засади митної політики України в умовах поглиблення інтеграційних процесів.</p> <p>2. Реформування митної політики України в умовах Європейської інтеграції.</p>		<p>вантажів із застосуванням книжки МДП.</p> <p>2. Міжнародна конвенція про узгодження умов контролю вантажів на кордонах.</p> <p>3. Угоди про міжнародні перевезення швидкокоштовних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень.</p>			
<p>Тема 5. Вплив міжнародних організацій на митну політику країни.</p> <p>1. Впливові міжнародні організації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - СОТ, - Всесвітня митна організація, - ЮНКТАД, - Світовий банк реконструкції та розвитку, - Міжнародний валютний фонд, - Міжнародна торгово-промислова палата. 	2	<p>Вплив міжнародних організацій на митну політику країни.</p> <p>1. Всесвітня митна організація.</p> <p>2. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур.</p> <p>3. Митні прототипи ЄС «Customs blueprint»</p>	6	<p>Підготувати доповідь на тему «Митні відносини у країнах Європи».</p>	10
<p>Тема 6. Митна політика Європейського Союзу.</p> <p>1. Історія створення Європейського Союзу та країни, що його утворюють.</p> <p>2. Фінансово-управлінські органи в ЄС.</p> <p>3. Еволюція митних відносин в Європейському Союзі.</p> <p>4. Формування галузі митного регулювання в Європейському Союзі.</p>	4	<p>Митна політика Європейського Союзу.</p> <p>1. Митний кодекс ЄС: характеристика основних постулатів.</p> <p>2. Митні процедури при переміщенні товарів між країнами- членами.</p> <p>3. Митні правила ЄС для третіх країн.</p> <p>4. Загальна характеристика джерел митного регулювання ЄС.</p>	6	<p>Підготувати доповідь на тему: «Європейський союз: історія та сучасність».</p>	10
<p>Тема 7. Митна політика окремих країн європейського континенту.</p> <p>1. Структура та функції</p>	2	<p>Митна політика окремих країн європейського континенту.</p> <p>1. Правила проходження митного контролю</p>	4	<p>Підготувати доповідь на тему: «Митний союз у рамках євразійського економічного</p>	10

<p>митних органів у Польщі.</p> <p>2. Інституційне забезпечення митного регулювання у Білорусі.</p> <p>3. Специфіка законодавчого забезпечення митного адміністрування у Грузії.</p> <p>4. Функціональна компонента діяльності митних установ Болгарії.</p>		<p>Білорусі.</p> <p>2. Митні правила і реформи Грузії.</p> <p>3. Організаційно-правове регулювання митної справи у Болгарії.</p> <p>4. Загальна характеристика Митного союзу пострадянських країн.</p>		<p>співтовариства».</p>	
<p>Тема 8. Митна політика США та Канади</p> <p>1. Еволюція митного регулювання США.</p> <p>2. Митна служба США й її функції.</p> <p>3. Теоретичні засади митної політики Канади.</p> <p>4. Структура та функції митних органів Канади.</p>	2	<p>Митна політика США та Канади</p> <p>1. Організаційна структура управління Бюро з митних питань та охорони кордонів США.</p> <p>2. Характеристика тарифного і нетарифного регулювання у США.</p> <p>3. Митне оподаткування імпорту та експорту в США.</p> <p>4. Особливості участі США у північноамериканській зоні вільної торгівлі.</p> <p>5. Ставки акцизного мита й оподаткування підакцизних товарів у Канаді.</p> <p>6. Співпраця України та Канади: митні аспекти.</p>	4	<p>Підготувати доповідь на тему: «Участь США у північноамериканській зоні вільної торгівлі».</p>	10
<p>Тема 9. Митна політика країн Азії</p> <p>1. Організаційна структура та функціональні обов'язки митної служби Китаю.</p> <p>2. Система митно-тарифного оподаткування в Китаї.</p> <p>3. Інституційне забезпечення митного регулювання в Японії.</p>	2	<p>Митна політика країн Азії</p> <p>1. Основні завдання і функції митних органів Японії:</p> <p>2. Співробітництво України, Китаю та Японії: митні аспекти.</p> <p>3. Міжнародні аспекти протидії контрабанді наркотичних речовин.</p> <p>4. Вектори протидії контрабандним та корупційним явищам у фіскальній практиці України.</p>	4	<p>Підготувати доповіді на теми: «Діяльність митної служби Південної Кореї»; «Діяльність митної служби Індії».</p>	10

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Теми 1-9: відвідування занять (15 балів); бліцопитування (10 балів); обговорення матеріалу занять (10 балів); виконання навчальних завдань (10 балів); завдання самостійної роботи (18 балів); тестування (20 балів); поточна модульна робота (17 балів)	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Митна політика зарубіжних країн : навч. посіб. / І. А. Гуцул. Тернопіль, ТНЕУ, 2018. 198 с.
2. Митна справа : Навчальний посібник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак, К. О. Дорошкевич, А. В. Тодошук, М. Г. Бортнікова, Р. Б. Рогальський. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 232 с.
3. Митна справа : підручник / Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський ; за ред. П. В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 572 с.
4. Митна справа : підручник / О. П. Гребельник. 4-те вид., оновл. та доповн. Київ : Центр учб. л-ри, 2014. 472 с.

5. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
6. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. Ірпінь : 2019. 410 с.

Додаткові

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
2. The World Trade Organization (WTO). Сайт. <https://www.wto.org/>.
3. World Customs Organization. Сайт. <http://www.wcoomd.org/>.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, MD Office (MD Info, MD Explorer, MD Declaration).